

Beslutad av: Kommunstyrelsen
Datum: 2023-05-31
Beslutsparagraf: Ks § 85/2023
Börjar gälla: 2023-06-01
Dokumentansvarig politisk instans: Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig tjänsteperson: Tillväxt- och utvecklingschef
Följs upp: Vid behov

Diarienummer:
Ks 2022/161
Kommunal författningssamling
Nr: F 23:05

REGELDOKUMENT | RIKTLINJE

Riktlinjer Tomelilla kommuns fordon

Tomelilla
kommun

Tomelilla kommuns styrdokument

Regeldokument

Regeldokument är dokument som talar om hur kommunen ska arbeta. Regeldokument kan också vara lokala föreskrifter om olika bestämmelser som kan påverka kommuninvånare eller företag.

REGLEMENTEN RIKTLINJER RUTINER

Målinriktade dokument

Målinriktade dokument visar vad kommunen vill uppnå, strävar efter eller har som mål.

VISION PROGRAM OCH STRATEGIER PLANER HANDLINGSPLANER

Innehållsförteckning

1	Omfattning	4
2	Målsättning	4
2.1	Miljö och klimat	4
2.2	Ekonomi	5
2.3	Säkerhet och tillgänglighet.....	5
3	Upphandling och inköp	6
3.1	Behovsanalys.....	6
3.2	Miljö och klimatkrav.....	6
	3.2.1 Inköp och leasing av personbilar, lätta lastbilar, lätt buss och transportfordon.....	6
	3.2.2 Inköp och leasing av tyngre fordon (över 3,5 ton totalvikt) och arbetsmaskiner	7
3.3	Trafiksäkerhetskrav.....	8
	3.3.1 Inköp och leasing av personbilar, lätta lastbilar, lätt buss och transportfordon.....	8
	3.3.2 Inköp och leasing av tyngre fordon (över 3,5 ton totalvikt) och arbetsmaskiner	8
3.4	Hyra fordon externt	9
4	Avyttring och försäljning	9
4.1	Återförsäljning av leasingfordon	9
4.2	Försäljning av kommunägda fordon	9

1 Omfattning

Tomelilla kommuns förvaltning ska ha en fordonsflotta som är anpassad efter verksamheternas behov och som gör minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan. Riktlinjerna för fordon omfattar nämnder och kommunförvaltningen. De kommunala bolagen är själva ägare till sina fordon och följer sina egna interna riktlinjer men rekommenderas att följa miljö och säkerhetskraven inom dessa riktlinjer. Vid upphandling och inköp ska utvärderingen grundas på detta dokument, upphandlingsreglemente och aktuell lagstiftning. Övrig hantering av kommunorganisationens fordon sker utifrån handlingsplanen för Tomelilla kommuns fordon. Med fordon avses registreringspliktiga fordon och försäkringspliktiga fordon. Riktlinjerna ska vara vägledande för inhyrda fordon, för avtalade transporter samt för egna specialfordon.

2 Målsättning

Fordonsriktlinjerna syftar till att styra mot:

- 100% fossilbränslefri fordonsflotta senast år 2025.
- Kostnadseffektivt användande av kommunens fordon.
- God tillgänglighet till fordon med hög standard gällande trafiksäkerhet och arbetsmiljö vid behov av fordon i tjänsten.

2.1 Miljö och klimat

Tomelilla kommun har som övergripande mål att vara en fossilbränslefri och klimatneutral kommun senast år 2025. Ett kontinuerligt arbete för att minimera klimat- och miljöpåverkan som uppstår genom kommunens transporter ska därmed ligga till grund för all fordonshantering. Utifrån kommunens mål om att bli en fossilbränslefri och klimatneutral kommun är fordonsriktlinjernas utgångspunkter följande:

- De fordon som används av kommunen ska vara fossilbränslefria och dessutom resurseffektiva i både tillverkning och drift.
- En bredd av mobilitetslösningar ska erbjudas anställda för att underlätta ett fossilfritt resande.
- Antalet bilar ska minska utan att verksamhetens funktioner påverkas.

2.2 Ekonomi

Tomelilla kommuns fordonsinnehav ska bidra till en god ekonomisk hushållning av resurser. Riktlinjerna ska skapa ett optimerat fordonsinnehav samt bidra till en väl anpassad fordonsanvändning. Utifrån kommunens vilja att ha en kostnadseffektiv fordonsflotta är fordonsriktlinjernas utgångspunkter följande:

- Kostnaden för fordonskador ska minska.
- Årlig körsträcka på kommunens personbilar ska av fordonsekonomiska skäl ligga inom intervallet 1500 till 3000 mil enligt Trafikverkets rekommendationer.
- Leasade personbilar och lätta lastbilar (under 3,5 ton) bör bytas ut efter max fem år. För övriga fordon gäller utbyte senast när fordonet inte längre lever upp till gällande euro-miljöklassning eller säkerhetsklassning. Undantag ska motiveras och godkännas av kommunchef i samråd med ansvarig verksamhetschef och centralt fordonsansvarig.
- För leasade fordon tillämpas treårs avtal och milbegränsning på 8 000 mil. Understiger den totala körsträckan 6 000 mil kan avtalet förlängas med ett år i taget. För specialfordon kan leasingtiden uppgå till 5 år, men milbegränsning på 8 000 mil kvarstår.
- Kommunförvaltningens fordon ska administreras, optimeras centralt och verksamheterna belastas med kostnader för fordonen.
- Fordon ska i högsta möjliga mån kunna delas/bokas av fler verksamheter för ett effektivt nyttjande av fordon.

2.3 Säkerhet och tillgänglighet

Tomelilla kommunförvaltning lägger stor vikt vid arbetsmiljö och trafiksäkerhet i samband med persontransporter i kommunens regi. Utifrån kommunens ansvar för arbetssäkerhet är fordonsriktlinjernas utgångspunkter följande:

- Alla personbilar ska uppnå fem stjärnor enligt Euro NCAP.
- Arbetsmiljöaspekten ska beaktas vid val av fordon.
- Fullserviceavtal ska skrivas för leasingbilar då det finns möjlighet till det.

3 Upphandling och inköp

Kommunens fordon ska köpas eller leasas inom ramen för kommunens ramavtal. För fordonskategorier och arbetsmaskiner som ramavtal inte tecknas utgår varje enskild upphandling från kommunens egna miljökrav, behov samt prioriteringslistan nedan (under rubriken val och krav). Vid upphandling ska utvärderingen grundas på fordonets livscykelkostnader.

Som regel leasas bilar som används mycket, såsom hemtjänstens bilar och bilpoolsbilar, medan specialfordon som används mindre kan ägas. Ägare till kommunförvaltningens fordon är Tomelilla kommun som juridisk person.

3.1 Behovsanalys

Inköp av fordon eller tecknande av leasingavtal ska föregås av en behovsanalys. Hänsyn ska tas till kommunens *Riktlinjer för trafiksäkerhet i Tomelilla kommun* som anger att val av färdmedel ska prioriteras enligt följande ordning:

1. Gå eller cykla
2. Kollektivtrafik
3. Bil
 - a) Kommunorganisationens bilar
 - b) Privatbil, efter överenskommelse med arbetsgivaren

I prövningen ska ställning tas till om behovet av transport kan lösas med annat färdmedel högre upp i prioriteringsordningen, bättre utnyttjande av befintliga fordon eller genom att verksamheten delar bil med andra i en intern eller extern bilpool. Är transportbehovet för fordonet mindre än 1500 mil per år ska en mobilitetpoolslösning övervägas, undantaget utrustade fordon. Transportcyklar, särskilt el-assisterade större fraktcyklar, ska användas som alternativ för godstransporter i tätort när så är möjligt. Om särskilda behov finns under vissa perioder bör möjligheten till korttidshyra utnyttjas.

3.2 Miljö och klimatkrav

3.2.1 Inköp och leasing av personbilar, lätta lastbilar, lätt buss och transportfordon

Tomelilla kommun ska endast köpa in eller leasa miljöbilar enligt den senaste statliga förordning. För närvarande gäller förordning (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar. Med miljöbil menas en personbil, lätt buss, lätt lastbil eller transportfordon som uppfyller kraven om klimatbonusbilar. Alla fordon ska uppnå högsta möjliga miljöklassning enligt Euroklassningssystemet.

Vid inköp och leasing av personbil, lätt buss, lätt lastbil eller transportfordon ska följande tillvägagångssätt tillämpas:

1. I första hand ska något av följande fordon väljas:

- Fordon som drivs på el. I de fall eldrift väljs ska tillgång till laddmöjligheter säkerställas.
 - Fordon som drivs med biogas.
 - Fordon som drivs på vätgas. I de fall vätgas väljs måste tillgång till bränslet kunna styrkas.
 - Laddhybrid som uppfyller gällande miljöbilsstandard och använder förnybart drivmedel som komplement.
 - Övriga fossiloberoende fordonstyper som uppfyller miljöbilsstandard.
2. Om ingen av fordonstyperna i ovanstående kategori går att välja på grund av teknik, infrastruktur, orimliga kostnader eller att marknadsutbudet inte motsvarar behoven, kan i andra hand något av nedanstående fordonstyper väljas:
- Fordon som drivs av etanol (minst E85).
 - Fordon som drivs med biodiesel (HVO100, FAME100/B100). I de fall dieselfordon valts med avsikt att tanka det med biodiesel måste tillgång till bränslet kunna styrkas.

De personbilar som köps in eller ingår leasingavtal om och som inte är miljöbilar får släppa ut högst 225 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning enligt uppgift i vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. De lätta lastbilar som köps in eller ingår leasingavtal om och som inte är miljöbilar får släppa ut högst 230 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning enligt uppgift i vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. Avsteg från steg 1 beviljas av kommundirektör i samråd med ansvarig chef och centralt fordonsansvarig.

3.2.2 Inköp och leasing av tyngre fordon (över 3,5 ton totalvikt) och arbetsmaskiner

Tomelilla kommun ska i högsta möjliga mån endast köpa in eller leasa fossolfria tyngre fordon och arbetsmaskiner. Alla fordon ska även uppnå högsta möjliga miljöklassning enligt Euroklassningssystemet. Undantag medges enligt prioriteringsordning och tillvägagångssätt nedan.

Vid inköp och leasing av tunga fordon och arbetsmaskiner ska följande tillvägagångssätt tillämpas:

1. I första hand ska något av följande fordon väljas:

- Elfordon. I de fall eldrift väljs ska tillgång till laddmöjligheter säkerställas.
- Fordon som drivs på biogas.

- Fordon som drivs av vätgas. I de fall vätgas väljs måste tillgång till bränslet kunna styrkas.
- Fordon som drivs av flytande biodrivmedel, syntetiska eller paraffiniska drivmedel (E85, ED95, HVO100, FAME100/B100). I de fall dieselfordon valts med avsikt att tankas med biodiesel måste tillgång till bränslet styrkas.
- Biogasol
- Laddhybrid som använder förnybart drivmedel som komplement.
- Övriga fossiloberoende fordonstyper.

2. Om ingen av fordonstyperna i ovanstående kategori går att välja på grund av teknik, infrastruktur, orimliga kostnader eller annat kan i undantagsfall något av följande fordon väljas efter godkännande av kommundirektör, ansvarig chef och centralt fordonsansvarig.

- Elhybrid
- Fordon som drivs med diesel, bensin, gasol eller andra fossila drivmedel.

3.3 Trafiksäkerhetskrav

3.3.1 Inköp och leasing av personbilar, lätta lastbilar, lätt buss och transportfordon

Inköp och leasing av personbil, lätt buss, lätt lastbil eller transportfordon ska ge förare och passagerare ett bra skydd vid frontal- och sidokollisioner. Bilarna ska ha kravnivån fem stjärnor enligt ett säkerhetsbetyg utfärdat i det europeiska krockprovningsprogrammet (Euro NCAP) eller motsvarande. Säkerhetsbetyg eller intyg för att kravnivån uppfyllts får inte ha utfärdats längre tid tillbaka än fem år vid inköp. Alla bilar ska även vara utrustade med alkolås, alternativt vara kopplade till externt alkolås, samt ha inkopplad elektronisk körjournal. Därutöver ska alla bilar vara utrustade med luftkonditionering, optimerad lastsäkringsutrustning för fordonstypen, parkeringssensor, alternativt backkamera, handsfree och växlingsindikator. Krav på trafiksäkerhet, alkolås med mera och eventuella avsteg från dessa utgår från förordning (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar.

3.3.2 Inköp och leasing av tyngre fordon (över 3,5 ton totalvikt) och arbetsmaskiner

Inköp av tyngre fordon och arbetsmaskiner ska utgå från senaste gällande säkerhetskrav för myndigheters fordon och hålla högsta möjliga säkerhetsnivå. Fordonen ska vara utrustade med för användningsområdet optimal utrustning. Alla fordon ska därutöver vara utrustade med optimerad lastsäkringsutrustning, brandsläckare, backkamera och varnare, luftkonditionering, ha inkopplat alkolås och vara utrustade med elektronisk körjournal.

3.4 Hyra fordon externt

All hyra av fordon som varar mer än en vecka ska förmedlas via fordonsansvarig och utgå från upprättat ramavtal. Vid korttidshyra gäller samma miljö- och trafiksäkerhetskrav som ställs på upphandlade fordon.

4 Avyttring och försäljning

Försäljning av fordon ska ske på affärsmässiga grunder, med hänsyn till restvärde och omkostnader.

4.1 Återförsäljning av leasingfordon

Leasade personbilar och lätta lastbilar (under 3, 5 ton) ska bytas ut efter max fem år. Återförsäljning av leasingfordon ska ske inom aktuellt ramavtal. Ansvar för godkännande av försäljning utläses från kommunstyrelsens delegationsordning.

4.2 Försäljning av kommunägda fordon

För kommunägda fordon gäller utbyte senast när fordonet inte längre lever upp till gällande Euromiljöklassning eller säkerhetsklassning. Undantag ska motiveras och godkänns av kommundirektör i samråd med ansvarig chef och centralt fordonsansvarig. Återförsäljning av leasingfordon ska ske inom aktuellt ramavtal. Ansvar för godkännande av försäljning utläses från kommunstyrelsens delegationsordning.